

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 19 Şubat 2021

Sayı: 29114

41495

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. (19/02/2021)

Saygılarımla

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Plastik malzeme üretimi dünya genelinde son 60 yılda 560 kat artmıştır. Her yıl en az 300 milyon ton plastik malzeme üretilmekte ve bu miktarın yüzde 2'sinin (8 milyon ton) deniz ve okyanuslara karıştığı tahmin edilmektedir. Plastiklerin denizlere karışmasının temel sebebi ise, kötü ve/veya hiç olmayan atık yönetimidir.

Geçtiğimiz yıllarda Endonezya'da öldükten sonra bir ulusal parkın sahiline vuran ispermesçet balinasının midesinden ağırlığı 6 kilogramı bulan 1000 parça plastik atık çıktığı açıklanmıştır. WWF (World Wildlife Fund – Doğal Hayatı Koruma Vakfı) Endonezya, hayvanın midesinden çıkan atıklardan bazılarını paylaşmıştır: “Sert plastik (19 parça 140 gr), plastik şişe (4 parça 150 gr), plastik poşet (25 parça 260 gr), terlik (2 parça 270 gr), tel parçaları (3,26 kg) ve plastik bardaklar (115 parça, 750 gr).”

Avrupa Birliği'nin sponsorluğunda, İtalya, İspanya, Fransa, Portekiz, Yunanistan, Tunus ve Türkiye'den katılan kurumların katkılarıyla yapılan denizlerdeki çöplerin deniz canlıları üzerindeki etkilerinin incelendiği INDICIT projesi kapsamında yapılan bir araştırmada ise 187'si canlı, 424'ü ölü olmak üzere 611 caretta caretta incelenmiş, caretta caretta larının yüzde 53'ünün sindirim sisteminde plastik kalıntısına rastlanmıştır. Ölmüş olan kaplumbağaların yüzde 63'ünün sindirim sisteminde plastik bulunurken, canlı olanların yüzde 31'inin dışkıında plastik kalıntısı tespit edilmiştir.

Öte yandan ise, deniz ve okyanus suyundaki mikroplastik miktarının sürekli artması, deniz canlıları ve insanlar için zaman içinde açığa çıkacak sağlık sorunlarının da artacağı anlamına gelmektedir. Örneğin 2017'de yapılan bir çalışmaya göre; Avrupalılar her yıl yedikleri gıdalar vasıtasıyla bünyelerine 11 bin mikroplastik parçası almakta, alınan parçaların yüzde 99'u dışarı atılmakta, yüzde 1'inin ise vücut tarafından absorbe edildiği tahmin edilmektedir. Dünya genelinde çeşitli ülkelerden toplanan çeşme suyu örnekleri üzerine çalışma yapan bir araştırma ekibi ise, örneklerin yüzde 83'ünün plastik parçacıkları içerdiğini tespit etmiştir.

Balıklar da bu mikroplastiklerden nasibini almaktadır. Örneğin; “Türkiye'deki Deniz Canlılarında Mikroplastik Kirliliği” raporunda Türkiye'de incelenen balıkların yüzde 44'ünün midesinde mikroplastik bulunduğu, balıkların midesinden çıkan mikroplastiklerin çoğu tek kullanımlık plastiklerden oluştuğu ifade edilmektedir. Rapordaki verilere göre; kefalın yüzde 64,8'inde, barbunun yüzde 63'ünde, mırmırın yüzde 34,3'ünde, tekirin yüzde 32,8'inde, istavritin yüzde 26,7'sinde; genel olarak tüm balıkların yüzde 44,3'ünde, kırmızı karidesin yüzde 18'inde ve midye dolmaların yüzde 91'inde mikroplastik vardır. Yani yaklaşık her iki balıktan biri mikroplastik içermektedir. Bu plastik kirliliğinin sebeplerinin en başında ise tek kullanımlık plastikler gelmektedir. Önümüzdeki 30 yılda plastik üretiminin 125 kat artarak 33 milyar tona çıkacağı tahmin edilmektedir. Tüm bunların sebebi, insanlığın plastik bağımlılığıdır. Çözüm ise, plastikten kurtulmaktır. Bu bağlamda;

Hem ekosisteme hem canlı cansız yaşama hem halk sağlığına zarar veren hem de çevreyi en çok kirleten tek kullanımlık plastiklerin ülkemizde yasaklanması kararı ne zaman alınacaktır?